

číslo ve spisu:

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

KATOLICKÁ TEOLOGICKÁ FAKULTA

THÁKUROVA 3, 160 00 PRAHA 6

Katedra/Ústav: Katedra fundamentální a dogmatické teologie

Posudek oponenta/oponentky bakalářské práce

jméno oponenta/tky Prokop Brož

Autor/autorka práce: Petr Vizina
Studijní program/obor: Teologie, Teologické nauky
Název práce: Teologické motivy v současné české literatuře
Vedoucí práce: Denisa Červenková
Rozsah práce: počet znaků: 108 852

1. Kritické zhodnocení

Kritéria hodnocení	splňuje bez výhrad	splňuje s drobnými připomínkami	splňuje s výhradami	nesplňuje
A. Formální a jazyková kritéria				
Práce odpovídá rozsahovým podmínkám	☒	☐	☐	☐
Práce má odpovídající jazykovou úroveň (pravopis, stylistika)	☒	☐	☐	☐
Formální zpracování práce (celková struktura a její logičnost)	☒	☐	☐	☐
Dodržení stanovených zásad citačních pravidel; formální jednota poznámkového a kritického aparátu	☐	☒	☒	☐
Zpracování příloh	☐	☐	☐	☐

Celková typografická úprava	☒	☐	☐	☐
B. Obsahová kritéria				
Práce jasně formuluje své cíle a metodiku jejich dosažení	☒	☐	☐	☐
Práce stanovených cílů dosahuje	☒	☐	☐	☐
Práce kriticky pracuje s primárními prameny i sekundární literaturou	☒	☒	☐	☐
Autorovy/autorčiny soudy a hodnocení jsou argumentačně podloženy	☒	☐	☐	☐
Autor/ka umí pracovat s odbornou terminologií a využívá jí	☒	☒	☐	☐
V práci jsou jasně vyjádřeny dosažené cíle	☒	☐	☐	☐

2. Celkové hodnocení práce

(stručná charakteristika (v případě potřeby je možné užít zvláštní přílohy))

viz příloha

3. Otázky a náměty práce k diskuzi při obhajobě

--

Doporučení práce k obhajobě	doporučuji
------------------------------------	-------------------

Návrh doporučení k obhajobě: doporučuji, nedoporučuji

Datum: 28.8.2016

Podpis:

Bakalářská práce *Teologické motivy v současné české literatuře* je literárně svěží text, který je vestavěn do struktury kvalifikační práce vysokoškolské úrovně. Autor považuje práci za *pokus* (s. 46) srovnat vedle sebe *výpovědi* teologické a literární (autor vybral texty současné prózy) a *zjistit*, jak si odpovídají. Obě zkoumané oblasti spojuje fakt, že jsou utkány z *řeči*, protože je na obě oblasti možné aplikovat poučené metody interpretace či zevrubnější hermeneutickou reflexi.

V první kapitole je na 12 stránkách představena teologická antropologie *in nuce*, která rahnerovsky zakládá lidskou existenci, utvářející člověka jako *řečovou bytost*. Jestliže se člověk teologicky pojímá jako součást stvořeného světa, je vtažen do *Božího sebedělení* se všemi jeho charakteristikami (s. 8–10). Člověk, rahnerovsky jako *posluchač slova*, svou otevřenost pojímá, vyjadřuje (vyslovuje či zamlčuje) a reflektuje jako smysl života; do této otevřenosti, která má svůj příběhový průběh, je zahrnuto vše, co člověka v jeho existenci potká. Autor práce v (pod)kapitole 1.2 zaměřuje svoji pozornost zvláště na otázku otevřenosti člověka k Bohu a s pomocí uvedených teologů identifikuje pro práci významné momenty lidské otevřenosti pro transcendenci. V první kapitole (1.3 a 1.4) je též (správně) věnován prostor úvahám o hermeneutice tajemství (Božího i lidského) na znamení toho, že lidská existence i existence Boží jsou přístupné skrze – teologicky řečeno – *logos* a je třeba tuto existenci jako takovou číst/pojímat/přijímat (řec. *analegein*). I umělecké dílo obecně, literární tvar zvláště je třeba umět číst a interpretovat. Srovnání dvojí interpretace (hermeneutiky) – teologické a literární – se ukazuje jako slibná vize, jak seriózně přistoupit k četbě literárních děl současnosti.

Druhá kapitola představuje sedm spisovatelů, které autor záměrně vybral, a označuje v jejich tvorbě (resp. vybraných textech) témata či rysy, jež *uvnitř* literárního tvaru jsou následně vyloženy. Dlužno uvést, že i literárně je tato kapitola zážitkem, jak to u angažovaného textu má být.

Následuje přepnutí do teologické perspektivy, v níž autor provádí pokus teologické interpretace vybraných děl. Ale to už jsem ve třetí kapitole bakalářské práce, nazvané *Transcendence, člověk a jeho svět v současné české próze*. Slíbené srovnání dvou oblastí má nést plody. V teologické oblasti identifikované kategorie jako je vztahovost, otevřenost, transcendence, eschatologická budoucnost (s. 39) jsou odhalovány *ve hře*, kterou autoři svými díly rozehrávají. Hra zde není chápána jako pouhá zábava, ale jako děj, v němž se nachází smysl bytí. Bytí teologicky (Kasper) má jít o odhalení celku smyslu, u uvedených spisovatelů se tak děje často ve fragmentárním zpodobnění. Slíbený celek je tak přítomný ve formátu dialektické či dialogické lidské existenci.

V závěru práce autor leckdy až s apodiktickou přesností formuluje to, k čemu došel. „Výpovědní hodnota literárního, prozaického textu tedy může spočívat v tom, že se vztahuje k celku lidské zkušenosti. Vedle teologického popisu skutečnosti tak může být i beletristický text vyjádřením, zpodobněním reality a její hermeneutikou. Literatura je přitom nejen zobrazením lidské situace ve světě, ale zároveň často odkazuje k transcendenci bytí, kterou v teologickém myšlení označujeme slovem Bůh! (s. 47).

Přínos práce je dán prostorem, který je vymezen autory, jež Vizina do textu zahrnul, jimž se ve svém uvažování vystavil a nechal se jimi ovlivnit. Jistě by práci neuškodilo, kdyby byl k tak zajímavému

dialogu přizván též *Jan Hojda*, který se teologickou interpretací literárního díla soustavněji zabývá již delší dobu.

Editačně se práce povedla až na některé překlepy. Výhradu bych měl k uvádění citovaných vět *kursívou*. Obvykle pracujeme s uvozovkami, do nichž citovaný text vložíme.

Práce je napsána literárně „chutně“ a text i vize, která je v něm přítomná, čtenáře nezklamou.